

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

תוכן

- א. שתי סוכות של יוצרים זו לפנים מזו הפנימית אינה סוכה ... והחיצונה סוכה.....1
- ב. ופטורה מן המזוזה ... משום דלא קביע.....2
- ג. גנב"ך ... סוכה מכל מקום כשרה ... כהלכתה ... והוא שעשאה לצל ... רקב"ש ... כשרה 2

דף ת:

א. שתי סוכות של יוצרים זו לפנים מזו הפנימית אינה סוכה ... והחיצונה סוכה

יוצר כלי חרס¹ שיש לו שתי סוכות זו לפנים מזו, ושתיהן עשויות לצל. ועושה קדרותיו בפנימית ומוכרם בחיצונה, הפנימית אינו יוצא בה ידי סוכה, אף על פי שהיא עשויה לצל ואפילו עשאה בתוך שלושים יום להג² מכל מקום כיון שהיא דירתו כל השנה שהוא אוכל וישן בה ועושה בה רוב תשמישו אין ניכר שהוא דר בה עתה לשם מצוה³. אבל החיצונה יוצא בה ידי סוכה. שהרי אינו דר בה כל השנה. אך צריך לחדש בה דבר, כדין סוכה ישנה, להלן דף ט. כלומר שיניח בה סכך מעט כטפח על טפח מרובע כדלהלן ואפילו הפנימית אם מגביה את כל הסכך וחוזר ומניחו לשם סוכה כשרה, שהרי אפילו תקרת הבית מוכשרת לסיכוך ע"י מעשה זה⁴.

וכן הדין בכל סוכה שעשאה לשם החג ודר בה כל השנה, כשיגיע חג הסוכות צריך להגביה כל⁵ הסכך ולחזור ולהניחה לשם סוכה מטעם זה,

¹ שו"ע ונו"כ תרלו ב

² שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן לפ י

³ עיין בר"ן ומשמע דסבירא לה דהוא מן התורה, כיון דהוא בית העשוי לדירה מעטו הכתוב, ולרש"י, אפילו אנו יודעין שעשאה לצל אסור על כל פנים מדרבנן. שער הציון שם ס"ק יג

⁴ מ"ב שם ס"ק ח

⁵ עיין שו"ת אנ"מ שם

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

וגם אם כל השנה יש גג מעל הסכך, אין מועיל גילוי הגג בלבד להחשב כעשיית מעשה, אלא צריך להגביה ולהניח את הסכך⁶. ויש מסתפקים⁷ שאם הגג עשוי במסילה או צירים על מנת להורידו גם זה אינו מועיל, אלא צריך להניח הסכך מחדש על מנת להסירו ולהסירו משם אחר חג הסוכות.

ב. ופטורה מן המזוזה ... משום דלא קביע

בסוכות היוצרים הנזכרות, הסוכה הפנימית חייבת⁸ במזוזה שהרי היא בית דירתו ותשמישו הקבוע, והחיצונה על אף שהיא בית שער לפנימית, מ"מ פטורה שאין השימוש בה קבוע, ואינו אלא עראי. וכל בית שער שאינו קבוע כלל, אינו חייב במזוזה אפי' מדרבנן גם כשהוא משמש בית שער לבית קבוע.

ולפיכך מעלית אינה חייבת במזוזה שהרי אין מתעכבין בה רק לרגעים מספר והיא גם מטולטלת ואינה קבועה במקומה אלא עולה ויורדת תמיד וע"י כך היא נעקרת כל פעם מהיות בית שער, הרי כבית שער שאינו קבוע כלל⁹.

ג. גנב"ך ... סוכה מכל מקום כשרה ... בהלכתה ... והוא שעשאה לצל ... רקב"ש ... כשרה

⁶ מ"ב ס"ק ט בשם הבכורי יעקב, ועיין גם בחזו"א סי' ק"ג סק"ו שמהני הגבהה והנחה, ועיין שו"ת מנחת שלמה תניינא (ב - ג) סימן נו שתמה אמאי בכלל צריך להגביה "הרי כל השנה הוא דר מפני שיש שם רעפים משא"כ עכשיו שהסיר הרעפים וא"כ הרי כששב ומכסה אחר החג גלי דעתיה שרוצה דוקא בגג של רעפים וא"כ לא דמי לסוכת היוצרים. ועכ"פ נראה דבכה"ג שהסכך והרעפים מונחים אחד ע"ג השני סמוכים זה לזה, כיון דבכל השנה מינכר ורואה את הרעפים בכה"ג לא דמי כלל ליוצרים, והדושו של הבכורי יעקב הוא רק בכה"ג שהסכך הוא למטה ונמוך יותר מהרעפים דאז אינו רואה כ"כ יפה גם בכל השנה את הרעפים.

⁷ בשו"ת חלקת יואב מהדו"ת סי' ג', ובשו"ת מחזה אברהם האו"ח סי' קמ"א ובשו"ת אבני נזר סי' תע"ד כתבו להסתפק שמכיון שדעתו לאחר חג הסוכות להמשיך לדור שם בלי לסלק הסכך, הרי זה בגדר סכך שנעשה לשם צל ולשם דירה והרי זה כמו שכתב בשולחן ערוך הרב אורח חיים סימן תרכו סעיף א "אין אדם יוצא ידי חובתו אלא בסוכה שאינה עשויה אלא לצל בלבד, דוגמת ענני כבוד. אבל אם היא עשויה גם לדירה דהיינו לדור בה בקביעות ולא להסתופף בצלה בלבד, או שעשויה גם להשתמש בה תשמיש של צניעות כגון לאוצר או שאר תשמיש שצריך לעשותו במקום צנוע, או שהיא עשויה גם למחסה ולמסתור מזרם וממטר כל שאינה עשויה לצל בלבד אין זו סוכה אלא בית. שהרי הבית הוא מיוחד לכל דברים אלו והתורה אמרה סוכה ולא בית". ואף על גב שיש לחלק שכאן לאחר החג סוגרים מעל הסכך בגג, מכל מקום אינו בגדר מעשה גמור לבטל מהסכך שם תקרה ולפי"ז אין עצה אלא לסלק הסכך לאחר החג, ולהזיז ולהניחו בכל שנה לפני החג.

⁸ שו"ע ונו"כ יו"ד רפו יב

⁹ שו"ת בצל החכמה חלק ג סימן פ ועיי"ש שהביא שבית שער קבוע קצת שמשמש לבית קבוע, תליא במחלוקת הפוסקים אי פטור ממזוזה.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

מעיקר ההלכה אין צריך לבנות את הסוכה ולהניח את הסכך לשם החג, אלא רק לשם סוכה לסכך כלומר להצל¹⁰, כדכתיב (דברים טז פסוק יג) חג הסוכות תעשה כלומר תעשה לשם סוכה להגין תחת צילה, שהרי בשביל צל הוא שנקראת סוכה שסוככת מן החורב – מן השמש.

אך אם עושה אותה לצניעות בעלמא כלומר להשתמש שם לפעמים שלא יראו אותו, או לדור בה כל השנה, או לאחסון זה אינה בכלל סוכה וסוכה פסולה.

לפיכך סוכה שנבנתה על ידי מי שאינם חייבים או אינם מכירים כלל את מצות סוכה, או שודאי שבנו אותה לזמן מועט ולא חשבו כלל על בניה לשם חג הסוכות כגון נכרים, רועים, קטנים¹¹, ושומרי השדות ומקומות אחרים שודאי לא נבנו לשם החג, הסוכה בכל זאת כשרה שהרי נבנתה לשם צל שהרי מסוככת יפה ואין עושין כן בשביל צניעות, וצריך לחדש בה דבר¹², כמבואר להלן דף ט.

אבל סוכה שנעשית מאליה, פסולה, לפי שלא נעשית לצל. כגון סכך שנפל על הסוכה או שרוח הפילה ענפי עץ על הסוכה, אם רוצה להכשירם לסוכה צריך להגביהם ולהניחם שוב לשם צל. אולם אם חשב כשראה את הסכך שרוצה לשם צל מסתבר שמועיל, ואין צריך להגביהם¹³.

וכן סוכה שידוע שנעשתה למגורי קבע או לאחסון או צניעות.

ולכתחילה יש לסכך על ידי מי שחייב במצות הסוכה, ולא לסכך על ידי מי שאינו מחוייב כנכרים וקטנים¹⁴ וכדומה. וישתדל בעצמו בבניית הסוכה ולדעת השאלות קס"ט מקיים בזה מצוה¹⁵. ובשערי תשובה (סימן תרכה) הביא מהבאר יעקב שעל אף דקי"ל כיון שנתמנה פרנס על הצבור אסור לעשות מלאכה בפני שלושה מ"מ בניית הסוכה מותר.

¹⁰ ובס' הסוכה פי"א אות א' שהגר"י אברמסקי זצ"ל נהג עפ"י לשון זה בעת הנחת הסכך לומר שמניח "לשם צל", אך למעשה כבר כתבו הפוסקים שהמכוין לשם מצוה אינו צריך לכוין גם לשם צל, כי כוונתו לצאת המצוה כתיקונה שהוא הנחת הסכך לשם צל עיין שו"ת חלקת יואב סי' כ"ה, מועדים וזמנים ח"ה הוספות לה"א סי' פ'.

¹¹ עיין שו"ת אבני נזר תעה

¹² מ"ב תרלו ס"ק ד ובדיעבד אינו מעכב

¹³ בשו"ת מגדנות אליהו חלק ד סימן עט שכתב "באתי בזה ע"ד מה שהעיר מע"כ בעובדא שהיה בליל שבת קודש חוה"מ סוכות דהאי שתא, שהיתה רוח סערה עזה והפילה הרוח את הסכך מהרבה סוכות, ובכמה מקומות החזירה אח"כ הרוח בעצמה את הסכך למקומו, האם הסוכה כשרה ע"י החזרת הסכך למקומו שנעשה ע"י הרוח, שהרי לא נעשתה לשם צל", והעלה להכשיר.

¹⁴ שו"ת בנין שלמה סי' מ"ג, ועיין סי' יד א בה"ל ד"ה להצריך שכך הוא בכל המצוות

¹⁵ עיין שד"ח מערכת סוכה סי' ב' אות ג', ובחיד"א ז"ע בעבודת הקודש (כף אחת סי' כ"ד אות ב') "ישתדל בסוכה בעצמו, ועכ"פ מוטב שיזוהר שלא תהיה עשויה ע"י גוי ובפרט הסכך".

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>